№ 2 2015

UTBLICK

MAGAZINE ABOUT FOREIGN POLICY ISSUES

Responsibility: growth at what cost?

Utrikespolitiska föreningen Göteborg

Letter from the Editors

In one of the interviews of this issue, Conny Overland remarks that: "whether, or to what degree, companies should take a social responsibility [...] would be a value proposition. Depending on what ethics you subscribe to, you would come to different conclusions."

The answer to the question of which actors that should bear the greatest responsibility for problems that economic growth entails, and how such problems should be addressed, seems to be a "some say – other say" type of dilemma. Should the responsibility lie mainly on individuals? Or the state? What about corporations? And to what extent can growth proceed? These seem to be questions of normative character. Therefore, answers will vary depending on who you might ask.

Utblick's second issue of the year has now reached you after a work process which, since the choice of theme, has run smoothly. Responsibility and growth is a most current subject – as well as a highly controversial one. With a staff most eager to dive into the topics of the theme, this issue addresses a variety of aspects concerning responsibility and growth in relation to economy and morality, on a local as well as global scale. With the many opportunities of the theme, we have come to lay emphasis on several topics, from trade agreements, the development of cities, and the responsibility of companies – to discussions about air pollution, medical resources, overfishing, and much more.

Through a combination of articles, poems, and interviews – this issue will take you through the growth of the world. As for us, the editors, this issue is our second one and we strive for constant improvement, whereas even the magazine has been growing by adding a third color to the layout. We wish, together with the writers, that this issue will contribute to broaden your perception of responsibility and growth.

And as you read – the spring has already awoken – and so has the growth of the earth.

Frida Nilsson & Emil Zawadzki
Editors

№ 2 2015
UTBLICK

THE SOCIETY OF INTERNATIONAL AFFAIRS GOTHENBURG IS A NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATION WITH THE AMBITION TO SPREAD KNOWLEDGE AND SPARK DISCUSSION ABOUT FOREIGN POLICY ISSUES. WE ORGANIZE LECTURES AND TRIPS, HOST MOVIE SCREENINGS AND PUBLISH THE MAGAZINE UTBLICK. A ONE-YEAR MEMBERSHIP IS 50 SEK AND EVERYONE CAN JOIN.

Konkurrensens dilemma → 4
Frihet, ansvar och bensinskatt → 8
Cruel Nature Has Won Again → 11
Monsanto → 13
Vad är det vi fiskar efter? → 14
Utblick interview: Jan Aart Scholte, Conny Overland → 19
The Price of the Gospel → 23
From Health to Growth → 26

"What is needed now is a new era of economic growth – growth that is forceful and at the same time socially and environmentally sustainable." [1]

■ Follow on p. 7

1 World Commission on Environment and Development. Our common future. Oxford ; New York: Oxford University Press, 1987.

Konkurrensens dilemma
Text: Sameul Horgby

I Göteborg verkar man ha en idé om att stadsplaneringen bör inriktas på att utforma staden till en på förhand definierad idealstad. Självklart bör man ha en vision om i vilken riktning man vill utveckla sin stad, och för att bygga en bra stad krävs engagemang och resurser. Problemet är att det lätt blir fel, och framförallt identitetslöst, om, som i Göteborg, stadsplaneringen fokuserar för mycket på att bli som de städer som anses lyckade. Att skapa en »hållbar stad« har blivit ett mantra för Europas samlade kår av lokalpolitiker. Hållbarhet är bra, om det betyder miljöanpassning, men som det ser ut verkar det ha blivit ett argument för att förändra i riktning mot dessa mönsterstäder.

Jag var i Hamburg för ett par månader sedan och visst kan jag se varför Göteborg gärna inspireras av hur den urbana utvecklingen har sett ut där de senaste 20 åren. Precis som Göteborg delas staden upp i två delar av en stor vattenmassa korsad av ett antal broar och även Hamburg är en klassisk hamnstad. Men till skillnad från Göteborg så har Hamburg en strandpromenad längs med floden Elbe, de gamla hamnkvarteren har till stor del redan omvandlats till bostads- och kontorslokaler, och längst ut på det ännu inte färdigbyggda kvarteret *Hafen City* tronar Elbefilharmonin som ett fladdrande segel i stål och glas till synes mitt i floden.

Det finns ett par städer som anses vara bra, lyckade och nyskapande: New York, London, Köpenhamn, Vancouver, Amsterdam och det redan nämnda Hamburg. Kanske finns det några till, men de är knappast särskilt många. Berlin är något av en joker – visst har den tyska huvudstaden ett blomstrande kulturliv och en levande stadsbild, men den dras också med en svag ekonomi och hög arbetslöshet. Dessutom är staden ganska smutsig och nedklottrad. För att citera Berlins numera legendariska före detta borgmästare Klaus Wowereit: »Berlin ist arm, aber sexy«. (Berlin är fattigt, men sexigt).

Frågan är vad städerna ovan egentligen har gemensamt? Ingen av dem är särskilt bilberoende. London och New York är paradexempel på tunnelbanestäder medan Köpenhamn och Amsterdam är två av ett fåtal städer som verkligen har lyckats få upp sin befolkning på cykelsadeln. Dessutom har de alla ett levande kulturliv och en god ekonomi. Förutom det: nästan ingenting. Mångmiljonstaden New York har knappast särskilt mycket gemensamt med den internationellt sett lilla huvudstaden Köpenhamn.

Visst stämmer det att ovan uppradade städer har lyckats göra vardagen för de som bor där lite mer guldkantad, visst blir man lite lyckligare av att bo i en levande och välfungerande stad. Felet Göteborg gör är att bara titta på dessa städer. Problemet är att alla städer konkurrerar med samma sak, att vara *hållbar, kreativ*, och ett Mecka för entreprenörer. För att nå dessa mål tittar man på de städer som har lyckats med just detta. Möjligen hade det fungerat att låna inspiration därifrån, men som det är nu försöker man snarare kopiera lyckade stadsmiljöer.

Förra året bodde jag i Paris och träffade där ett par fransmän som oberoende av varandra tyckte att Paris har förlorat sin identitet sedan det blev »den här globaliserade skiten«. I viss mån har de rätt. Paris har förlorat delar av sin identitet i takt med att souvenirbutikerna, snabbmatskedjorna och turisterna helt tagit över vissa kvarter. Självklart är det problematiskt när invånarna känner att vissa kvarter snarare tillhör turisterna än dem själva, men frågan är vad staden kan göra åt det.

Inom ramen för det härskande liberala politiska systemet kan en stad knappast hindra hamburgerställen eller internationella klädkedjor från att etableras, om det är det som lönar sig bäst. Även om deras etablering får som konsekvens att den traditionella *bistron*

Frihamnen, Göteborg.

eller kvartersbutiken blir tvungen att lägga ner. Städer som Paris, Rom, eller Barcelona är offer för sin egen popularitet och gör inte som Göteborg, som jag upplever det, ett aktivt politiskt val att försöka bli precis som de andra konkurrenskraftiga, nordeuropeiska städerna.

I Göteborg lider man av dåligt självförtroende och tar i alldeles för hög grad in intryck från de städer i världen som man upplever har högre status än den egna staden, dessutom ofta via Stockholm (vilket man såklart inte bara kan beskylla kommunpolitiker för, det är i minst lika hög grad en produkt av de invånare som formar staden, såsom kafé- och butiksägare). Att food trucks växer upp som svampar på stadens gator är positivt, men de rullande gatuköken är inte bra för staden bara för att de är amerikanskt trendiga, utan för att allt som blir ett spännande inslag i gatubilden är positivt. Andra Långgatan är inte »Göteborgs Soho« och Hisingen är inte »Lilla Brooklyn«, de är vad de är, och om de inte är som vi vill att de ska vara så bör de utvecklas och förändras – men på sitt eget sätt.

Min poäng är att det som skapar en bra stad är ett enkelt recept av ett fåtal saker. Att det finns kultur som är tillgänglig för alla medborgare, att kollektivtrafiken och framkomligheten för cyklister är bra samtidigt som biltrafiken inte förpestar allt för mycket i centrala staden, är en början.

Andra Långgatan är inte »Göteborgs Soho« och Hisingen är inte »Lilla Brooklyn«, de är vad de är, och om de inte är som vi vill att de ska vara så bör de utvecklas och förändras – men på sitt eget sätt.

Lägger man dessutom till en levande stadsbild – förslagsvis genom att inte vara allt för fascistoid när det kommer till att reglera vem som får verka kommersiellt, och var detta ska ske – och ser till att stadsborna kan komma nära vattendrag och parker utan allt för mycket besvär, så är man nog inte långt från att lyckas.

Precis detta har Berlin gjort. Med ett gnistrande kulturliv, och levande kvarter med barer och kaféer, marknader och *döner-kiosker* jämt utspridda, så blev Berlin, som borgmästaren sa, sexigt. Det kreativa och alternativa Berlin har lockat turister från hela världen och entreprenörer av alla slag, idag är inte Berlin lika fattigt – men att staden fortfarande har kvar sin attraktionskraft verkar det inte råda någon tvekan om.

I Göteborg saknas dock en sammanhållen vision om hur staden skall se ut. Man ska minsann bygga Nordens högsta hus och det ska absolut spenderas pengar på ett flådigt pariserhjul, trots göteborgarnas utbredda skepticism. Vi behöver inte ett skrytaktigt högt hus eller ett stort pariserhjul. Vad vi behöver är trängselskatt, bättre kollektivtrafik, snabbare cykelbanor och – framförallt – en levande stad som är trevlig att spendera tid i. Ska man ta intryck av Berlin så är det inte enskilda trender man skall ta efter, det intressanta att inspireras av är hur Berlin har blivit en stad som skapar trender.

I slutändan är det ett politiskt beslut; att man ofta väljer att prioritera korta prestigeprojekt före de stora förändringar som staden uppenbart hade mått bra av, som exempelvis att ta bort Stena-terminalerna som fortfarande

ligger där det kunnat vara en strandpromenad hela vägen bort till Röda Sten, är en oansvarig stadsplaneringspolitik. Samtidigt var det inte politikerna som röstade nej till trängselskatten och det västsvenska paketet, och därefter organiserade stora demonstrationer för sin rätt att utan att betala trängselskatt köra bil i centrala staden. Att en majoritet av göteborgarna inte inser att det måste få kosta att utveckla en stad, och dessutom inte inser att en trevlig stadsbild är svår att uppnå med bilar rusandes förbi, tolkar jag som ett symptom på visionslöshet, och en brist på viljan att satsa och förändra både från politiker- och medborgarhåll.

Vad som krävs för att jag ska vara helt nöjd med Göteborg, en stad som ligger mig varmare om hjärtat än någon annan, är stora satsningar. Vi behöver binda ihop Hisingen bättre med fastlandet, det måste gå snabbare att komma förbi brunnsparken, både på cykel och med spårvagn, och förslaget om att gräva upp Östra Hamngatan är inte alls dumt.

Listan på förbättringar kan göras lång, och att utveckla Göteborg måste få ta tid och kosta pengar, men man behöver inte försöka göra Göteborg till någonting annat än den fantastiska stad den redan är.

För även om höststormarna rullar in över Nordsjön i Hamburg såväl som i Göteborg, och även om måsarna skriker och stålkranarna sticker upp längs kajerna, så är det inte samma stad. Det som gör Göteborg till ett intressant turistmål, och en spännande plats att leva på, är inte det som är likadant i resten av Europas städer, utan det som är annorlunda. ■

"Sustainable economic growth can be a huge force not only for raising incomes but also for enhancing people's living standards and the quality of life, and it can also work very effectively for many other objectives, such as reducing public deficits and the burden of public debt."[2]

■ Follow on p. 10

2 Dreze, Jean and Sen, Amartya. "Putting Growth In Its Place." *Outlook.* Nov 14, 2011. http://www.outlookindia.com/article/putting-growth-in-its-place/278843

Frihet, ansvar och bensinskatt
Text: Sara Lindström

Huruvida klimathotet är verkligt eller inte tycks äntligen vara en avslutad punkt på dagordningen och det som nu diskuteras är *vem* som ska göra vad, när och hur.

I den politiska diskussionen får vi höra många förslag på just detta, allra tydligast var kanske miljöpartiets och centerns två olika förslag på hur fordonutsläppen skall minskas i Sverige. Där blev det också tydligt att även om politiker är överens om ett mål återstår den utmattande diskussionen om med vilka medel vi ska nå fram till detta mål. Ett effektivt medel som ofta används när staten vill styra marknaden i en viss riktning är punktskatter. Exempel på detta är tobaksskatt, alkoholskatt samt energi- och koldioxidskatt, där de två sistnämnda tillsammans utgör hälften av statens punktskatteintäkter. Vad vi kallar bensinskatt är ett samlingsnamn för energi- och koldioxidskatt samt moms. Under 2014 utgjorde skatten nästan 60% av priset för bensin.

Liksom alla debatter om skatter, belyser även den om bensinskatten de ideologiskt präglade tankarna kring frihet och ansvar. Kanske extra mycket just för att bilen för många symboliserar frihet. Den stora skillnaden mellan bensinskatt och andra skatter är att en minskad konsumtion av bränsle inte bara gynnar oss i vår närhet, utan hela jordklotet – samtidigt är skatten helt värdelös ur ett klimatperspektiv om inte andra länder går i Sveriges fotspår. Politikerna finner sig plötsligt mitt i en debatt som inte bara handlar om »allmänhetens bästa« utan mänsklighetens bästa. Är det kanske prestationsångest som gör att klimatpolitiken saknar ordentliga initiativ? Efter klimatförhandlingarna i Köpenhamn riktades stor besvikelse mot toppolitikerna. Att missnöjet var stort vittnar om att vi tilldelar våra ministrar en viss ansvarsbörda. Miljöpartiet har dessutom fyrdubblat sina mandat de senaste tjugo åren; även om partiet inte har mer än 6,9% av folkets röster är det i alla fall tydligt att dessa människor anser att politikerna *bör* reglera vissa delar som påverkar vårt privatliv, för att skapa bättre förutsättningar för miljön.

När det gäller bränsle är många aktörer involverade. Var och en med sin agenda. För att ta oljebolagen som exempel lobbar de givetvis för att sänka bensinskatterna och använder sig ofta av argumentet att höjda bensinskatter slår hårt mot de fattiga. Forskning visar dock det motsatta. *Fuel taxes and the Poor* kom ut 2012 och är baserad på forskning som slår hål på myten om att höjda bensinskatter drabbar de fattiga. Istället är det medel- och höginkomsttagare som påverkas mest. Thomas Sterner, författare till boken säger i en artikel: »Bensinbeskattning är en effektiv klimatpolitik och har inte någon oproportionerligt negativ effekt på fattiga människor. Mäktiga lobbyister har avfärdat höjningar av bensinskatten och fått människor att tro att en sådan klimatpolitik framförallt skulle drabba de fattiga.« Detta skapar nya förutsättningar för en rättvis klimatpolitik. Åtgärden kommer helt enkelt att påverka de som kör mest bil utan att utsätta en specifik, redan utsatt grupp, för ännu fler påfrestningar.

Liksom alla debatter om skatter, belyser även bensinskattsdebatten de ideologiskt präglade tankarna kring frihet och ansvar.

Svaret på vem som bär ansvaret gör sig kanske tydligast i vem som överhuvudtaget kan ansvara. Förenklat kan man ju säga att vi själva är ytterst ansvariga för våra egna utsläpp, vilket i praktiken är sant, men när man tänker på vilken enorm inverkan samhället och människorna omkring oss har på oss själva, inser man hur svårt det är att bryta ingrodda vanemönster och handla »rätt«. Så länge det är normalt att köra bil till jobbet kommer de flesta att köra bil till jobbet. Det låter kanske banalt, men när man tänker på det så är det faktiskt oerhört svårt att vara klimatsmart när det gäller vissa saker, och sakerna skiljer sig åt beroende på vilken krets vi umgås i. Jag som student avverkar exempelvis många pappmuggar – något som är skadligt för miljön men accepterat i min umgängeskrets. Om jag däremot skulle ta bilen till skolan varje dag skulle mina vänner höja på ögonbrynen och säga åt mig att börja cykla.

Med tanke på svårigheterna att som individ ändra sina vanor bör vi kanske uppmana politikerna att fatta fler kloka beslut åt oss. Då blir det lättare för oss att bryta våra mönster. Om staten skulle chockhöja priserna på bensin och diesel skulle detta ha stora positiva effekter för våra liv. Folkhälsan skulle förbättras eftersom vi skulle vara tvungna att röra på oss mer vilket skulle leda till färre hjärt- och kärlsjukdomar och minskad psykisk ohälsa. Dessutom skulle våra lungor må bättre och vi skulle inte behöva dö i förtid på grund av partikelföroreningar i luften. Med tanke på alla positiva konsekvenser som följer av ett minskat bilkörande borde staten rent av vara skyldig att lagstifta bort privatbilar helt och hållet.

Är det så att vi värdesätter vår individuella frihet mer än vårt ansvar? Innebär frihet verkligen att kunna få köra hur mycket bil man vill? Min pappa sa till mig när jag var liten att »allt som färdas snabbare än en cykel, färdas på någon annans bekostnad«. Att köra bil på någon annans bekostnad är inte frihet – det är berövande av frihet. ■

"...indeed, economic growth is not constitutively the same thing as development, in the sense of a general improvement in living standards and enhancement of people's well-being and freedom. Growth, of course, can be very helpful in achieving development, but this requires active public policies to ensure that the fruits of economic growth are widely shared, and also requires—and this is very important—making good use of the public revenue generated by fast economic growth for social services, especially for public healthcare and public education." [3]

■ Follow on p. 18

3 Ibid.

Cruel Nature Has Won Again

Text: Lydia Liljegren

På sin skiva *Let England Shake* blir P. J. Harvey nästintill profetisk; hon kliver in i rollen som den stora frågan från jorden som blickar uppåt med folkmassan stödjande bakom sig. Hon är sanningsbringande och stark, och behåller sin överjordiska ton med en klagande och melankolisk röst. Instrumenten spelar på Harvey lika mycket som hon spelar på dem, lika mycket som hon spelar på det krigande samhället utifrån texter med vrede och explosivitet.

Harvey spelar på besvikelse, krig, död, sorg, vrede, minnen, ifrågasättanden – ömsom tillbakablickande, ömsom framåtskridande. Trots texterna som riktar sig utåt är hon human i språket och spelar på dynamiska stämningar och känslor. Här är hon också utpekande och fängslar auktoriteten med en ständig fråga: *ser ni (inte)?* Det är en fråga hon inte är villig att släppa.

Albumet strävar efter en sanning och upplysning – och lyckas fånga det magiskt bra. Skivans fjärde låt *The Words That Maketh Murder* är brutal och rå. Här drar Harveys sång på sig en mask och förvandlas till en soldats berättarröst där orden är återblickande och ifrågasättande, med en ren ilska och sorg. Blicken är resande och iakttagande: »I've seen soldiers fall like lumps of meat, blown and shot out beyond belief, arms and legs were in the trees.« Positionen är skrämmande och ensam: det är ett *jag* mot dem, istället för det mer enhetliga *vi* mot dem. Men det är en röst som talar för massan, som ifrågasätter denna position och åtta gånger skriker: »What if I take my problem to the United Nations?«

Den melankoliskt vackra låten *On Battleship Hill* är också byggd på minnen med den inledande raden: »The scent of thyme carried on the wind, stings my face into remembering.« Det är slaget vid Gallipoli som det sjungs om där timjan användes för att dölja doften från de döda. I låten väcks skivans starkaste text: »Cruel nature has won again.« Det är just i den grymma dubbeltydigheten som lyssnaren fastnar; å ena sidan i jordens segrande och hämndlystna natur, å andra sidan i den ondsinta naturen hos människan. Minnena är skärande, och det är ett ständigt tillbakablickande till krig. Det är en antydan till jordens slutgiltiga hämnd: »Cruel nature / Cruel, cruel nature.«

In the Dark Places är ett otåligt väntande på sanning. Harveys röst sjunger fram melankolin i samband med döden och den blinda människan: »Another summer has passed before us, and not one man has, and not one woman has revealed the secrets of this world.« Här är sökandet fast i den ständigt förflyttande tiden, lika mycket som människans sökande är fast hos den. Det finns också ett påtagligt mörker och utforskande – här till (krigs)helvetet: »Passed through the damned mountains. Went hellwards, and some of us returned, and some of us did not.«

P. J. Harvey vågar med sitt språk skriva fram krigsöden och den tragiska människan. Det är ord som upplyser och påminner, visar och slåss, men som vägrar överge den flytande rytmen melodin skapar – de som faktiskt hamnade i helvetet och kom tillbaka.

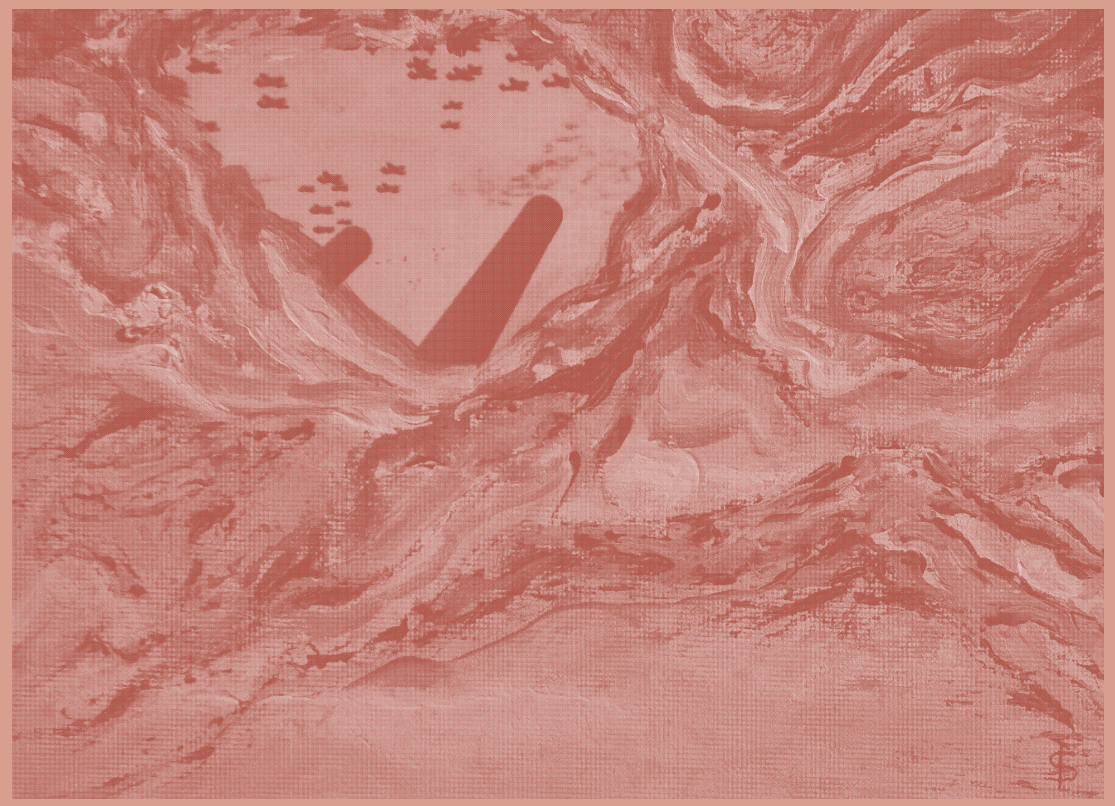

Painting by: Isabella Strömblad

MONSANTO

Text: Hana Begović

They claim they value integrity and respect,
They claim they value dialogue and transparency,
But antibiotics and chemicals into genes they inject,
How vast is the contradiction and irony?

The food industry they attempt to overpower,
Crossing moral lines at any cost.
Sadly, they are expanding by the hour,
In this aspiration for monopoly we might soon be lost.

If they control seed, they control food,
They seek control over the global food supply,
Into poor people's lives they intrude.
Politicians, why do you not cast a critical eye?
If they control food, they control us.
Isn't that something worth to discuss?

How can Europe not see the signs?
Welcoming Monsanto into the European market lines,
Do they not comprehend what Monsanto undermines?
Accepting GMO and our environmental work confine.

Vad är det vi fiskar efter?
Text: Sofia Jerneld

EU har genom åren slutit en rad avtal i syfte att bidra till minskad fattigdom runt om i världen. Samtidigt bidrar EU till ökad fattigdom genom att subventionera europeiska fiskeföretag som länsar utomeuropeiska fiskevatten och konkurrerar ut det lokala fisket. Det hela blir en skenhelig kamp för en bättre värld.

Storföretag med så gott som ohämmad produktionskapacitet förser oss dagligen med sådant vi tror oss behöva, men sällan reflekterar vi över att dessa förnödenheter kan ta slut. Än värre är att det vi efterfrågar påverkar människor i andra delar av världen som inte alls har samma syn på konsumtion som vi har och som är beroende av det vi egentligen skulle kunna klara oss utan. Den lilla ö-gruppen Kiribati, belägen mitt ute i Stilla Havet, är ett exempel på en stat vars befolknings existens hotas av rika nationers hunger efter en vara de egentligen inte behöver, nämligen tonfisk.

Kiribati är en önation belägen i Stilla havet, bestående av 33 atoller vars totala yta är relativt liten, men vattnet de förfogar över uppgår till en yta större än Indien. Detta vatten har gott och väl kunnat föda den lokala befolkningen, vars småskaliga fiske gjort begränsat avtryck på omkringliggande ekosystem. Den krassa verkligheten är dock att de befolkningsgrupper som fortfarande lever på ett traditionellt sätt, dvs. som samverkar med och är lyhörda för naturen, också är de som får ta den största smällen när globaliseringens intåg vänder upp och ner på länders territorier och stormakter gör intrång på fattigare länders mark. Kiribati är en olycksfågel i jordens näste, som blivit hårt drabbat av den globala uppvärmningen, och som nu löper stor risk att dränkas till följd av smältande polarisar och därmed stigande havsnivåer. Det är en nation med utbredd fattigdom, som till hög grad är beroende av fiske. Detta fiske äventyras då bland annat EU, i jakt på tonfisk efter att ha fiskat rent sina egna vatten, börjat göra anspråk på utomeuropeiska vatten.

EU har slutit ett bilateralt fiskeavtal med Kiribati, vilket innebär att 10 fartyg under europeisk flagg får fiska i Kiribatis vatten, i utbyte mot ekonomisk kompensation. Två av dessa är världens största tonfiskfartyg: »Albatun Tres« och »Albacora Uno«, ägda av spanska Albacora SA, Europas största fiskebolag. Dessa två så kallade monsterbåtar tar under tre turer upp cirka 12 000 ton tonfisk. Det är lika stor mängd som samtliga Kiribatis egna fiskare tillsammans fångar under ett år. Fartygen är bland annat utrustade med så kallad Fish Aggregating Device (FAD) som inte bara lockar till sig bonit, den tonfisk vi äter på burk och som de spanska båtarna fiskar efter, utan även andra havslevande arter som blir en oönskad del av fångsten. Karli Thomas, koordinator för Greenpeace svarta listor över illegalt fiske, betonar särskilt problematiken med EU:s bristande restriktioner för FAD. Under en forskningsresa år 2014 var hon ombord på »Albatun Tres«: »I vissa fall utgjorde inte bonit mer än 1% av fångsten, och det här var fångster på cirka 215 000 ton.« All annan fisk slängdes tillbaka.

EU skrev år 2000 under FN:s milleniemål, vilka bl.a. inkluderar att halvera den extrema fattigdomen senast 2015. När Lissabonfördraget skrevs under 2009 stärktes den rättsliga grunden för EU:s utvecklingssamarbete ytterligare, då det i fördraget tydligt framgår att utvecklingssamarbetets främsta mål skall vara att minska och utrota fattigdom. Detta mål måste beaktas i all verksamhet som kan påverka utvecklingsländerna, det vill säga att man även ska ta hänsyn till utvecklingspolitiken i EU:s fiskepolitik. År 2000 slöts även Cotonouavtalet mellan EU och stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet (AVS-staterna), där Kiribati ingår. Det är ett avtal som löper över 20 år, vars syfte är att bekämpa fattigdomen och att integrera dessa stater i världsekonomin.

Avtalen förefaller något hycklande när EU samtidigt subventionerar stora europeiska fiskeföretags verksamhet i dessa länder. Varje år betalar EU ut cirka sex miljarder euro i stöd till fiskeindustrin. Av dessa går mer än en miljard till Spanien, som är det enskilt dominerande mottagarlandet. Det är dessutom inte det småskaliga, hållbara fisket som främst gynnas av detta, utan de stora fiskeföretagen som till exempel Albacora SA. År 2012 uppgick intäkterna för Albacora SA och dess dotterbolag till mer än 475 miljoner euro, exklusive de miljontals euro som bolaget fått i form av subventioner av EU:s skattebetalare. Det bör nämnas att Albacora SA är ett företag som flera gånger hamnat i blåsväder på grund av illegalt fiske. År 2009 uppdagades att »Albacora Uno« under tre år fiskat illegalt i amerikanskt fiskevatten. Efter denna incident blev fartyget påkommet ytterligare två gånger, med otillåtet hajfiske utanför Marshall Islands och fiske utan licens i vattnet runt Nauru.

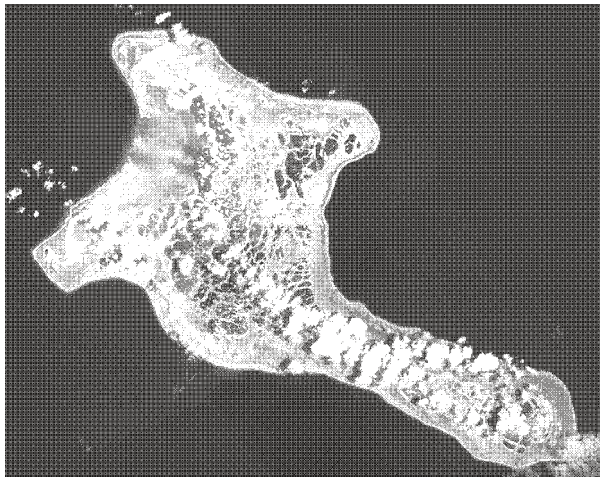

Totalt har »Albacora Uno« betalat 6 miljoner dollar i böter för åtta års illegalt fiske. Observera att detta är samma fartyg som fått 3,7 miljoner euro i subventioner från EU och Spanien. EU:s bistånd till Kiribati har visserligen fördubblats sedan 2013, men 23

Photo by: Clipper. CC BY 3.0

miljoner euro per år är fortfarande bara en bråkdel av vad de europeiska fiskeföretagen tjänar på att fiska i dessa vatten. Av denna summa är 26% öronmärkta pengar som skall gå till det lokala fisket, men hur eller om det gör det följs inte upp. Det blir svårt för Kiribatis regering att med dessa pengar utveckla sitt eget fiske när problemet ligger i att internationella monsterbåtar länsar havet på fisk och förstör den naturliga havsmiljön. Det som behövs är i stället att stoppa subventionerna till dessa storföretag och lägga mer bistånd på att värna om det småskaliga fisket. Saskia Richartz, chefsrådgivare inom fiskepolitik för Greenpeace Europa, menar att när det nuvarande avtalet mellan EU och Kiribati upphör i september 2015 och ett nytt skall förhandlas fram, kommer detta att falla under EU:s nya fiskepolitik som lägger större emfas vid regler om hållbart fiske än tidigare avtal.

En biståndspolitik som ger med den ena handen och tar med den andra kan inte fungera utan att stater i beroendeställning kommer i kläm.

Kanske kommer detta att bidra till ett i längden mer hållbart fiske, men det är svårt att se hur det kan möjliggöras, när man med tidigare fiskepolitik finansierat dessa monsterbåtar och fortfarande tillåter dem att använda FAD, som i hög grad bidrar till överfiske.

En biståndspolitik som ger med den ena handen och tar med den andra kan inte fungera utan att stater i beroendeställning kommer i kläm. Man kan fråga sig vad det har blivit av EU, när de större länderna får allt mer att säga till om och politiken blir ett maktspel om egna, nationella intressen. Intressen som går före en hållbar miljöutveckling och värnandet av utvecklingsländer. Globalisering borde inte handla om några få stormakters rätt till världen som offentlig spelplan för egna vinstintressen. I en hållbar globaliserad värld måste även utvecklingsländer ges chansen att inträda på den internationella marknaden. Detta är något som EU lindat in i lovande ord på pappret, men som också måste tas ansvar för i praktiken. EU gömmer sig bakom ordet »bistånd«, när de egentligen köper dessa länder och i förlängningen gör det svårare för dem att själva kunna skapa en hållbar ekonomi. Det leder till en ond spiral med två globaliserade klassklyftor där de fattigare länderna, istället för att resa sig och stå på egna ben, blir allt mer beroende av de rika ländernas bistånd. Vad blir kvar? En superstat som kör över allt i dess väg och som slutligen exploaterar hela jordens resurser i kortsiktigt ekonomiskt vinstintresse?

Allt detta för att vi ska kunna köpa billig tonfisk på burk. ■

"Unlimited economic growth has the marvellous quality of stilling discontent while maintaining privilege, a fact that has not gone unnoticed among liberal economists." [4]

■ Follow on p. 26

4 Chomsky, Naom. For Reasons of State. New York: Pantheon, 1973.

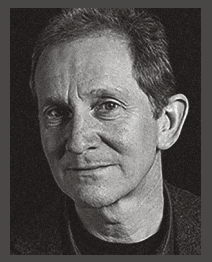

Jan Aart Scholte
Faculty Professor in Peace and Development, School of Global Studies, University of Gothenburg.

Your research at the University of Gothenburg mainly covers global democracy, global governance, civil society in global politics, etc. The view of the globalization phenomenon differs between scholars — what is your definition of globalization?

Conceptions of globalization indeed differ greatly, so it is important that each person is explicit about how they understand the term. Myself, I understand globalization as the growth of transplanetary social connectivity. By that I mean the various processes whereby persons have more, wider, faster, more frequent, more intense and more consequential links with one another across a planetary domain. In other words, with globalization the globe, the planet, the world as a whole becomes a distinct and significant social space in its own right. With globalization 'society' is no longer just about localities (Gothenburg), countries (Sweden) and regions (Europe), but also substantially about the global/planetary sphere. We see this all around us, for example, with climate change, Internet, migration, financial markets, diseases, etc. These and many other societal conditions today reside substantially in global realms in addition to regional, national and local situations.

How would you say that the citizens are affected by the process of globalization?

Citizenship is about a person's relationship to a political community. On the one hand citizenship involves rights that people might expect to enjoy as a member of a political community. On the other hand citizenship is about the duties that people bear as a member of a political community. If globalization alters the shape of political community — i.e. so that it acquires important transplanetary dimensions — then people's rights and duties would become oriented to the global sphere in addition to their country domain. In this vein we hear talk of 'global (human) rights' and 'global (social) responsibilities'. However, the full implications of 'global citizenship' have yet to be worked out. We don't vote in global elections, for example, and we don't pay global taxes.

How is globalization affected by the citizens?

People can by pursuing their rights and enacting their responsibilities affect the course of globalization. In terms of rights, people can speak out, they can mobilize, they can demand good lives wherever on the planet they might reside. In terms responsibilities, people can practice ecological care, pay fair prices, and combat preventable suffering anywhere on the planet. To this extent globalization is what we make of it.

What actors would you say have the biggest influence and the most responsibility when it comes to globalization?

Some actors in globalization (such as major governments, big corporations and large civil

society organizations) certainly have more influence — and accompanying responsibility — than other actors. However, it is important to stress that no actor has the ultimate say over the direction of globalization. There is no sovereign world government. Also, the greater weight of certain actors does not mean that smaller players — including you and I — are without influence and responsibility in a more global world. Indeed, we see from the likes of Wangari Maathai and Edward Snowden that seemingly obscure individuals can shape the course of globalization.

World leaders often speak of globalization as an inevitability, as well as it's consequences, such as a free market and realization of democratic values. What do they mean?

Some people do indeed maintain that globalization (a more global society) is an automatic and irreversible outcome of predetermined historical forces. These views often also presume that globalized social relations are inherently based on market capitalism and liberal democracy. Yet it is clear that many people also pursue global connections in other ways: there are feminist globalizations, religious globalizations, socialist globalizations, queer globalizations, green globalizations, and many more options. Of course some courses of globalization currently have greater forces behind them than others, but that balance could change in the future. It takes a brave (and arguably somewhat foolish) person to make precise predictions of what a globalized world will look like several decades down the line.

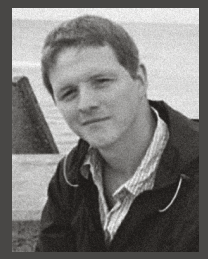

Conny Overland
Senior Lecturer, Industrial and Financial Management & Logistics, University of Gothenburg

As today's globalization and growth increases, the concept of responsibility is drawn to attention, followed by the question of which of society's stakeholders that should take responsibility. What role do companies have in a globalized world? And in what extent are they, or should they take social responsibility?

Companies have a huge role in a globalized world, and globalization has a huge impact on companies. For policy makers it becomes more difficult to tax and regulate companies as they have the opportunity to take their business elsewhere, and for companies globalization leads to increased competition which forces them to become ever more efficient. It is of course important to consider companies in a discussion on sustainable development, as they can be described as the main building blocks in how we organize ourselves economically. They create the economic value which is the basis for economic development, but it is also by large their operations that cause for instance climate change and degradation of ecosystems. On the other hand, it is also companies that bring forward the commercial technologies and innovations that can mitigate these problems. Whether, or to what degree, companies should take a social responsibility other than making profits in line with laws and regulations would be a value proposition. Depending on what ethics you subscribe to, you would come to different conclusions. Some would argue that companies have a duty to engage in some minimum level of prosocial behavior regardless the consequences. Others would conclude that companies ought to promote social issues to the degree that maximizes the firm's value, and that social problems instead should be addressed mainly by governments and the civil society.

CSR stands for Corporate Social Responsibility. What is the content of CSR?

There is not one singular definition of the term, but typically it covers issues of the environmental and social impacts of a firm. Sometimes governance issues are also included, e.g. in terms of putting checks and balances in place to avoid excessive risk taking. Nor is there any consensus on what should qualify as CSR. Some argue that for a firm to be regarded as socially responsible it has to both go beyond legal requirements and sacrifice economic value (at least in the short run). Merely following the law would not qualify to be called socially responsible. And investments in e.g. energy efficiency that would be easily motivated by a standard cost- benefit analysis would perhaps not qualify, as it fits within a purely profit maximizing approach. A more relaxed approach could be to consider companies to be socially responsible already if they can show, convincingly, that they are more attentive to find economically viable projects that also bring other desirable effects. But when the economic benefits are more visible, perhaps CSR claims become somewhat less convincing. And you can also see companies instead downplaying their prosocial actions, out of fear of being accused of greenwashing.

It is not a legal requirement, but optional to be working with CSR. What are the motives for companies to be working with CSR?

Actually, CSR could possibly become a legal requirement in some countries. India, as the first country in the world, already enacted a law that stipulates that Indian companies have to spend 2 percent of their net income on CSR initiatives. But certainly, CSR is (and should be according to many) essentially a voluntary endeavor. Companies engage in CSR for all kinds of reasons. It can be a way to better manage relations with stakeholders such as local communities, customers and employees. Such improved relations of course have some economic value. But it could also be a matter of philanthropy, with or without the approval of shareholders.

There is an ongoing discussion about companies' incentives for using CSR. Weather they have economic motives for organizational result, such as improving and maintaining their reputation and their brand, as well as using CSR as a response to the increasing awareness and expectations from society. Or if their motive, on the other hand, is an ethical desire to take responsibility for their actions and activities. What is your opinion on the matter?

I think both are important drivers of CSR. I also think that a director that launches an ambitious and costly CSR initiative is more likely to keep her or his job, if that initiative also contributes to the long term value of the firm.

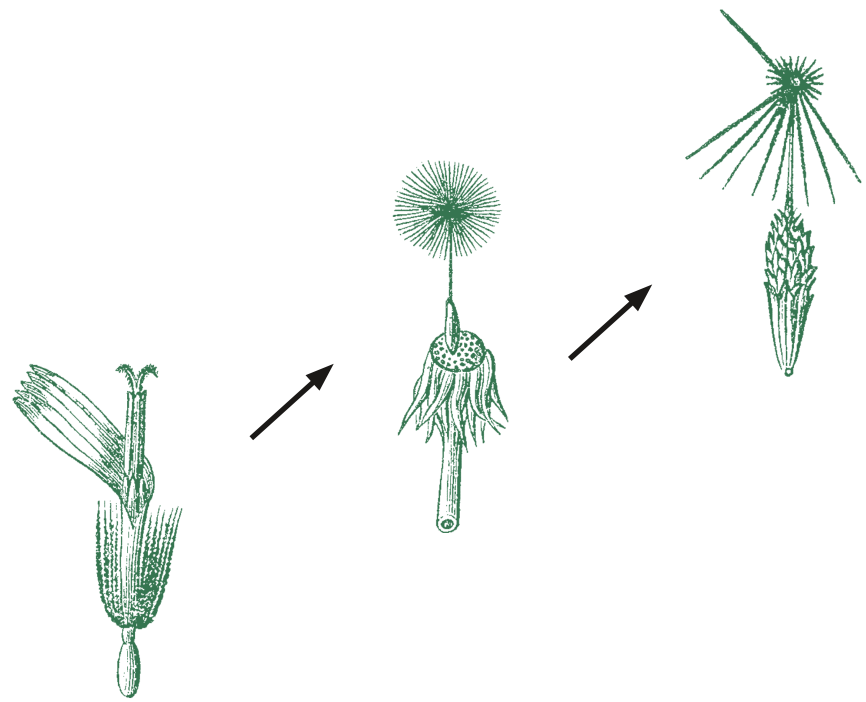

The Price of the Gospel
Text: Anja Johansson

If you could influence a political campaign to save the nation according to your own convictions, unchecked by regulations, would you do it? What can you expect from a political landscape once you introduce Big Money and turn down transparency a notch? Luckily for us, we don't need to wonder. It's already been done.

Is it reasonable to allow money to flow unchecked in campaign politics? On one hand, it seems harsh to limit the spending of private money to further your cause, especially since it is private property. On the other hand, large money shifting hands between political actors brings a sense of unease to most. How much money is spent on manipulation, perhaps to encourage acting in accordance with well-funded lobbyists or maybe to manipulate the voters themselves? How well does it actually work, and to what extent does it affect our worldview?

In order to consider this, let's take a look at the American "religious right" as an example. The religious right is a powerful conservative or regressive force in American politics, particularly within the Republican Party. Based mainly on white Protestant and Catholic Christianity, the movement reliably champions token social issues that polarise the nation; abortion, gun laws, and marriage equality are frequently aired grievances. The ideology simultaneously panders to people of insignificant wealth as it posits itself opposite the elitist, immoral, latte-drinking Democrats, and to the very wealthy, as its economic policies heavily promotes their continued affluence. The entire package is presented as a Christian alternative for God-fearing, hard-working "ordinary Americans" — and indeed, their very Christianity is believed to be constantly under attack by the unscrupulous and secular Government.

As a political movement, the Religious Right is influential and well represented, both through various media outlets (for instance the Christian Broadcasting Network and 24h news TV channel Fox News, but also through hundreds of radio stations across the country) and politically, through for instance the Tea Party, a tax loathing faction of the Republican Party with considerable overlap with the Christian right. Any Republican keen on a political career must consider and adapt to the conservative Christian constituency and its pet issues, as it is considered the main voter base for the party. But

"

The entire package is presented as a Christian alternative for God-fearing, hard-working 'ordinary Americans' — and indeed, their very Christianity is believed to be constantly under attack by the unscrupulous and secular Government.

What is TTIP?

Text: Sara Lindström

TTIP stands for Transatlantic Trade and Investment Partnership and is an intended free trade agreement between the US and the EU. The aim is to facilitate the trade between the two parties by removing existing barriers and thus increase investment and commerce in goods and services. The negotiations started in July 2013, but when they will be completed is still unclear. When the negotiations first began an agreement was expected by the end of 2014, it is now speculated that it may take until 2017—if the agreement will take place—and if it does, it will take another several years before the agreement is fully astablished in practice.

The underlying motive of the free trade agreement is linked to the economic crisis. The agreement is supposed to work as a tool for stimulating both the EU and US economies. The fact that negotiations take place between two parties is adequate since the trade between the US and the EU represents around one third of total world trade flows. It is estimated that exports and imports of the EU would increase by some 20 percent and the agreement would result in the largest regional free trade zone in the world.

TTIP has been criticized in many aspects. Some are afraid that it will diminish levels of protection in the imports of foodstuffs. For example it has been speculated that the agreement may result in an european market for certain GMO's that are not approved in the EU today. On the other hand, both parties have determined that the current levels of protection for the environment, safety and health shall be maintained.

Source: regeringen.se

how true is this picture, and how much of it is just fiction, created by energetic grassroots organisations and generous funding? Are we seeing the true face of the average Republican voter?

The presidential election of 2012 saw a uniformly white, Christian and male crew of presidential hopefuls from the Republican side. From Newt Gingrich, Ron Paul and Rick Santorum's outspoken socially conservative views to Mitt Romney's more moderate ideas on fiscally conservative politics with a slightly less strident take on Christianity, some variety was afforded to voters—either vote moderate or vote religious. Though conservative voices were overrepresented among the candidates, Romney won a landslide victory in the presidential primaries. Though there are many explanations for this outcome, it is impossible not to wonder whether our perceptions of the party have not been skewed by a loud minority.

So how does the religious right influence American politics? According to a 2015 report by non-partisan citizen advocacy organisation Common Cause, conservative Christian organisations, think-tanks etc. have fronted a legal battle against inhibiting campaign spending since the 90s, whilst donating baffling amounts to support the right candidates in elections at all levels, often to promote socially conservative ideals. While spending has increased, transparency has been reduced, with growing amounts of undisclosed spending. The report concludes that the religious right has "transformed America's electoral landscape [...] severely limiting the range of policy tools that can be used to rein in the influence of big money in politics". *(Please see http://www.commoncause.org/research-reports/unlimited-and-undisclosed.pdf)*

It is perhaps not strange that a religiously motivated movement will use what tools they have to spread their gospel, and frown upon any governmental regulation on their right to spread their beliefs as they please. It is however chilling to consider the influence of big money. While courting the wealthy through economic policy and the frustrated blue-collar worker through social issues, contemporary conservative Christianity has forced American politics to focus almost entirely on the token moral issues of the few at a time when social and economic inequality is causing unrest and mistrust to sprout among the many. Maybe their biggest impact has not been on actual legislation—marriage equality, one of their central issues, seems a losing battle (it is legal in all but 9 states at the time of writing)—but they have certainly succeeded in the larger crusade of shaping the country's political framework. ■

From Health to Growth
Text: Mikael Boberg

Top 10 causes of death in low-income countries 2012

Source: World Health Organization

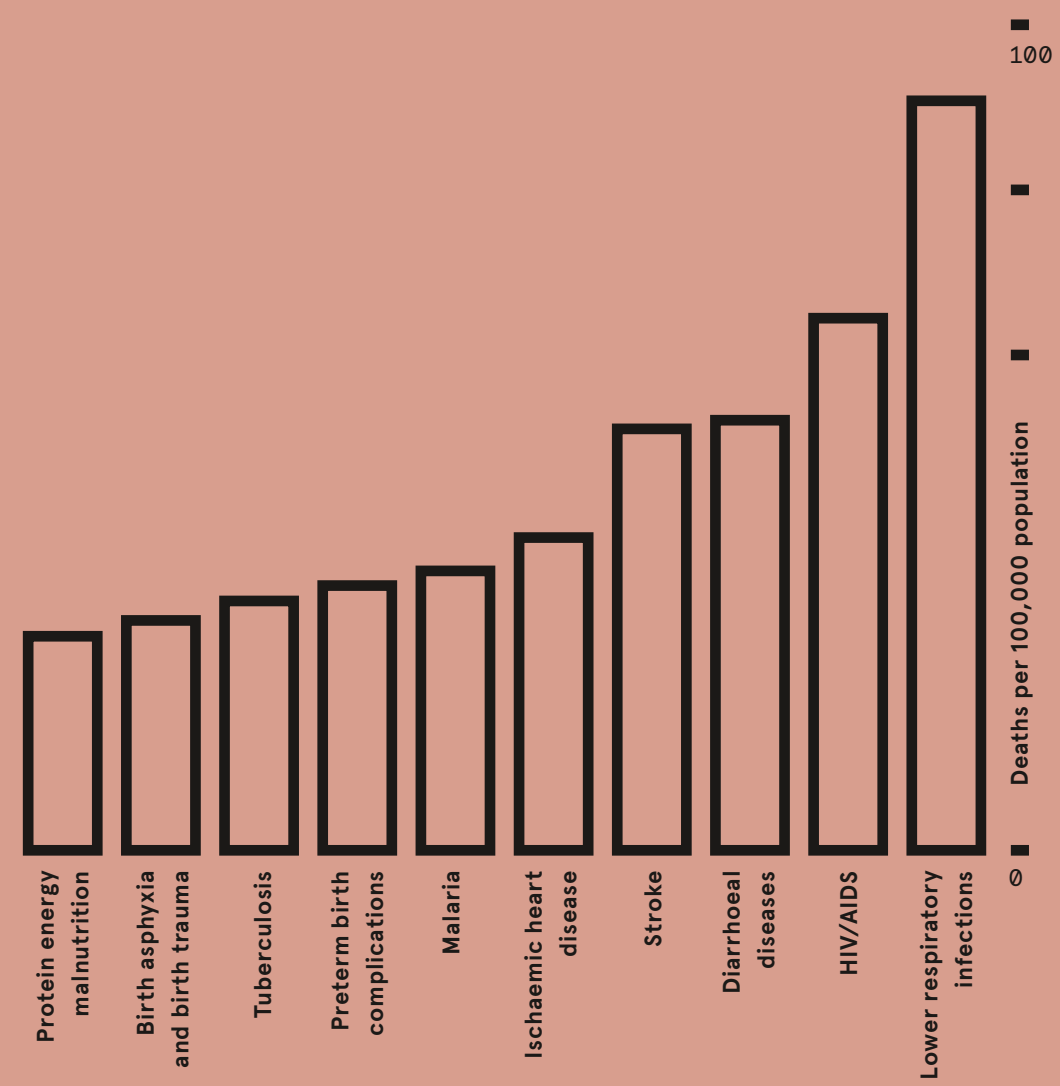

> **The salient question is what other obstacles there are to surpass in order to promote and increase health and subsequent growth in the developing world?**

The developing world's potential for growth lies in the hands of the health of its people. For every life that is lost in the developing world, one great opportunity of development is gone. When delving deeper into the issues of health and disease in the developing world, it becomes clear that a lot of work have been, and needs to be, done.

To address one of the obstacles interfering with the developing world's growth, the lack of good health must be seen as a major contributor. Not only do the living standards of a poor human being's life consequently lead to a lower health status, with the potential risk of dying from a – with the aid of modern medicine – easily curable infectious disease like pneumonia or diarrhea, but the person's impaired health is a crucial element of his or her poverty.

This vicious circle of disease and poverty is an appalling everyday situation for approximately 1.1 billion people living in conditions of extreme poverty. The biggest killing diseases are lower respiratory tract infection (LRTI), diarrhea and HIV/AIDS – the top three in statistics published by the World Health Organization (WHO) in 2012. The accumulated number of deaths per year for all infectious and parasitic diseases is 14,867,000. This figure accounts for 26% of the world's total number of deaths per annum.

Remedies for these diseases are generally available and affordable. The cure for the most common types of LRTIs caused by bacteria is antibiotics, a treatment that costs roughly $0.27. However, it is assessed that only one third of children in the developing world are receiving proper treatment for this condition. For diarrheal disease, access to a source of clean, safe drinking water, together with oral rehydration therapy (ORT), will cure the vast majority of these cases. The price tag is $0.10 per packaging, suggesting that the price of remedies is not the reason for the diseases' numbers in mortality. The salient question is what other obstacles there are to surpass in order to promote and increase health and subsequent growth in the developing world?

To describe the developing world's situation of poor health as complex, would be nothing but a naïve underestimation. The situation is complicated in ethical, political, and economical perspectives. However, various tools have

been developed to facilitate the health promotion in these areas. For instance, the WHO's list of essential medicines are available to help governments, decision makers, and non-governmental organizations (NGO's) to prioritize the availability of the most needed, safest, and most cost-effective drug classes for the country or region. Sadly enough, in many countries in Africa and Southeast Asia, the poorest populations only have access to approximately 50% or less of these WHO listed essential medicines.

To further explore the dense forest of pro-health hurdles in the developing world, the acronym AAAQ for availability, accessibility, acceptability, and quality are used as a macro perspective. A watchtower from where the most difficult issues and easiest solutions for health promotion and drug related issues in developing countries can be spotted and hopefully solved.

London based professor Trevor M Jones presented a good example of how difficult drug distribution can be when trying to reach rural areas in, for instance, an African country. Professor Jones explained how the chain of distribution was set, from the factory to the village's healthcare center. With lorries containing cooled flatbeds, good functional refrigerators in the local community's cargo central and a final, individual distributor who was to transport the drugs, kept inside a simple cooling bag, by bike out to the rural villages.

When the drugs arrived to the healthcare center they were faulty, despite the careful transportation setup. The chain of cooling had at one or several stages been broken. When looking into the issue later, it was discovered that the distributing biker had taken the drug out of the cooling bag, just for a couple of hours, to cool some newly bought beverages. This unfortunate action alone destroyed the awaited drugs. Here, educating the distribution personnel on the importance of keeping the drugs refrigerated could have prevented the problem.

It must be said, many things can be and are being done to increase and promote health in the developing world. Lots of money is donated by governments, companies, NGOs, and individuals in the developed world as a forceful attempt to overcome the problems and help the population in the developing world – to assist them to develop and to grow. This is very important. Because one of the things that must not happen in order to resolve this terrible situation is donor fatigue. For every diseased person that is cured, there will be one healthy individual who can rise to the challenge to make this world a better and more prosperous place. ■

"Modern economic growth and the diffusion of knowledge have made it possible to avoid the Marxist apocalypse but have not modified the deep structures of capital and inequality — or in any case not as much as one might have imagined in the optimistic decades following World War II." [5]

5 Piketty, Thomas. Capital in the Twenty-First Century. Cambridge: The Belknap Press, 2014.

Utrikespolitiska föreningen Göteborg

Join MUN!

Model United Nations (MUN) is an extra-curricular activity in which high school or university students role-play as delegates of the United Nations and simulate the UN committees.
This activity takes place at Model United Nations Conferences, organized by Model United Nations Societies all around the world. Preparation for MUN conference involves substantial research and participation promotes a person's interest in international relations and related subjects. MUN students tend to go on to become great leaders in politics, law, business, education and even medicine.

Now you have the chance to join a MUN Society here in Gothenburg! This semester the Model United Nations Society became a Committee within the Utrikespolitiska Föreningen.

Are you interested?

Don't hesitate and contact us on modelun@ufgbg.se
or come to our regular meetings on Monday, 3:15 p.m. in the UF room on Sprängskullsgatan 25.

Emil Zawadzki
Editor-in-chief, Legally responsible publisher
emilzawadzki_@hotmail.com

Frida Nilsson
Editor-in-Chief
frida94nilsson@gmail.com

Hana Begović
Writer
hanabegovic1@gmail.com

Lydia Liljegren
Writer
lydia_liljegren@hotmail.com

Samuel Horgby
Writer
samuel.horgby@gmail.com

Sara Lindström
Writer
lindstromsara@live.se

Eva Corijn
Photographer & Web-Editor
e_corijn@hotmail.com

Sofia Jerneld
Writer
jerneld_pi@hotmail.com

Anja Johansson
Writer & Proofreader
lingongele@hotmail.com

Torbjörn Hedberg
Graphic Design
tb.hedberg@gmail.com

Legally Responsible Publisher
Emil Zawadzki

Editors-in-Chief
Frida Nilsson
Emil Zawadzki

Writers
Samuel Horgby
Frida Nilsson
Hana Begović
Sara Lindström
Sofia Jerneld
Emil Zawadzki
Lydia Liljegren
Mikael Boberg
Anja Johansson

Photographer & Web-Editor
Eva Corijn

Graphic Design & Illustration
Torbjörn Hedberg

Illustration
Isabella Strömblad

Publishing House
Trydells Tryckeri

Elsewere
utblick.org
facebook.com/utblick
Twitter: @UF_Utblick
Utblick Radio broadcasts on FM103,1
on tuesdays at 21:30

Correction
Utblick 1/2015 on Freedom of Speech:
Eva Corijn: writer, photographer and
web-editor.

Detta material är helt eller delvis finansierat av SIDA, Styrelsen för Internationellt Utvecklingsarbete. SIDA delar inte nödvändigtvis de åsikter som här framförs. Ansvaret för innehåll är uteslutande författarens.

Letter from the President

With globalization and development comes great things and new opportunities, but there are also negative aspects. A large part of the world's population is not taking part in the positive outcomes of our globalized and developing world. Most of these people are living in poverty and struggling to survive, while we, in this part of the world, are taking advantage of cheap labour and often exploit places and people in the third world.

The responsibility lies on all of us. Take some time to evaluate your life – where does the clothes you wear come from? What do the products you use consist of? How is the food you eat produced and transported? We can achieve a lot with few means, and as they say, one cannot do everything, but everyone can do something. Moreover, we have to put pressure on other actors to take their responsibility, this means all the actors on international level down to your municipality.

To get involved and learn more about our world, and the issues we're facing today, join us at UF – The Society of International Affairs. You'll find more information on our website www.ufgbg.se

Sara Varghaei
President,
The Society of International Affairs, Gothenburg (UF)